

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

[WWW.ZU.CZ](http://www.zu.cz)

Azbest v ovzduší

RNDr. Jana Habalová, Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě
jana.habalova@zu.cz, www.zu.cz

Česká republika zařadila azbest mezi prokázané karcinogeny pro člověka v r. 1984 (Směrnice MZ ČR – hlavního hygienika č. 64/1984 Sb.).

Používání azbestových (i pouze chrysotilových) výrobků bylo omezeno pouze na případy, kdy nelze užít jiných materiálů. Byla zakázána aplikace azbestu nástřikem.

Od r. 1997 již nebyla povolována výroba azbestových materiálů, takže v nově stavěných budovách by se již azbest neměl vyskytovat

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

WWW.ZU.CZ

Přehled některých stavebních materiálů s obsahem azbestu, které byly v ČR* v minulosti vyráběny	Místo výroby	Ukončení výroby
Střešní šablony Eternit, Beronit	Beroun, Šumperk, Nitra	1996 (od roku 1912)
Vlnitá střešní krytina typu A a B (podle velikosti „vlny“)	Beroun, Šumperk, Hranice, Nitra, Púchov	1995
Hřebenáče, tvarovky a střešní větrací prvky	Beroun, Šumperk, Hranice, Nitra	1996
Izolační šňůra	Zvěřínek	1990
Netkané textilie NETAS	Zvěřínek	1990
Izolační deska ID a IDK	Zvěřínek	1990

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

WWW.ZU.CZ

Květinové truhlíky a zahradní doplňky	Beroun, Nitra	1999
Tlakové a kanalizační roury a tvarovky	Beroun, Hranice, Nitra	1999
Interiérové velkoplošné desky (Dupronit A, B, C, Ezalit A, B,C)	Beroun, Šumperk, Nitra, Púchov	1995, 2000
Desky exteriérové a podstřešní (Dekalit, Lignát, Cembalit, Cemboplat, Unicel)	Beroun, Hranice, Šumperk, Černousy, Púchov, Nitra	1995
Sendvičové desky s pěnovým polystyrenem		1995
Desky Pyral	Praha	1992
Desky Izomin	Nová Baňa, Baňská	1992
Akumin, Calothermex	Štiavnica	

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

WWW.ZU.CZ

Asfaltové desky ASBIT	Brno	1990
Asfaltové pásy – např. Aralebit, Bitagit, Cufolbit, Arabit-S, plastbit	Brno, Hostinné, Bělá pod Bezdězem	1990
Nástřikové hmoty Pyrotherm	Praha, Dlhá Ves, Čičajovce, Parchovany	1992

- *ČR – Česká republika, pod tímto názvem jsou pro potřeby tohoto metodického pokynu míněny i státní útvary, do nichž ČR patřila před svým vznikem (ČSR, ČSSR, ČSFR, Č-SFR)
- Výrobci: Beroun, Hranice, Nitra, Púchov – Azbestocementové závody n.p. (s.p.)
- Šumperk – Eternitové závody n.p. (s.p.)
- Zvěřinek – Azbestos n.p. (s.p.)
- Brno – Izolační závody n.p. (s.p.)
- Praha – Stavební izolace n.p. (s.p.)
- Černousy – Severočeské dřevařské závody n.p. (s.p.) Česká Lípa
- Hostinné – Krkonošské papírny n.p. (s.p.)
- Bělá pod Bezdězem – Dehtochema n.p. (s.p.)
- Baňská Štavnica – Rudné bane n.p. (s.p.) Nová Baňa – Stavební závody těžkého strojírenství (výroba desek ukončena 1970 Dlhá Ves, Čičajovce, Parchovany – Jednotné rolnické družstvo (JRD)

Zdroje azbestu

Současná expozice azbestu:

- využití a zneškodnění odpadů obsahujících azbest (R45, NO)
- během výstavby, údržby a demolice budov: zdrojem azbestu jsou stavební materiály, které obsahují azbest: revitalizace budov spojená s odstraňováním boletických panelů, krytin střech z azbestocementových materiálů, výměn kanalizačních potrubí, komínových průduchů, izolačních materiálů apod.

Zásadní předpoklady úspěšného odstranění azbestových materiálů a provedení sanace je:

- dodržování všech platných zákonů, vyhlášek, metodických pokynů, které souvisejí s komplexem všech prací s azbestovými materiály.

Vzhledem k tomu, že se jedná o práce specializované, může neodborný postup způsobit ohrožení zdraví osob a kontaminaci okolního prostředí.

Kontrolovaná pásma

Základní požadavky na kontrolované pásmo: zabránit kontaminaci okolního prostředí

Postavení personální propustě – hygienické smyčky

Základní technologické vybavení:

- odsávací jednotky vybavené HEPA filtrací (5-ti násobná výměna vzduchu v pracovním prostoru)
- odsávací a filtrační jednotky použitelné do personálních a materiálových propustí (pro dekontaminaci pracovníků)
- zařízení pro monitorování podtlaku
- vysavače, vybavené HEPA filtry
- stříkací zařízení pro aplikaci enkapsulačního přípravku

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

Základní parametry účinnosti kontrolovaného pásma:

- podtlak (zabrání úniku vláken mimo kontrolované pásmo), monitorovací zařízení (kontinuálně sleduje podtlak v průběhu sanačních prací, varování – porušení kontrolovaného pásma, porucha odsávacího zařízení)

Materiálové vybavení pracovníků:

- OOP, proškolení

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

ODBĚR VZORKU

- měření expozice pracovníků, provádějících stavební či sanační práce – NV 361
- měření prostor před sanací – zjištění aktuálního stavu
- měření již vysanovaných ploch výrobních hal či kanceláří (před odstraněním kontrolovaných pásem), NV 361
- měření vnitřního ovzduší – školy, apod., vyhláška č.6 + ČSN EN ISO 16000-7 (limity)

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

Vzorkovací hlavice s cylindrickým nástavcem + membránové filtry

Osobní vzorkování, stacionární vzorkování

Osobní čerpadla, kalibrace před i po odběru

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

VNITŘNÍ OVZDUŠÍ

Metodický návod odběru vzorků pro stanovení počtu minerálních vláken včetně azbestových v ovzduší školských zařízení
ČSN EN ISO 16000 - 7

Pojmy:

- krátkodobý a dlouhodobý odběr
- jednotková místnost
- malá místnost

Postup odběru vzorků závisí :

- cíle měření
- stanovené limity
- metodách analýzy - PCM, SEM, TEM

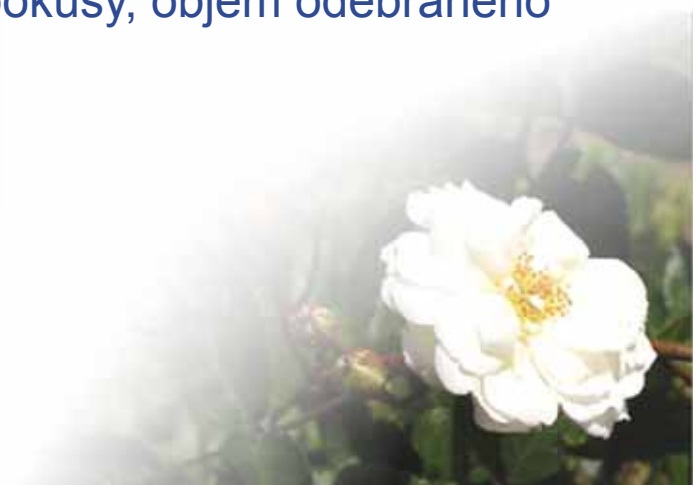

Cíle měření:

- **běžné vzorkování**
- vzorkování pozadí
- vzorkování pro ověření vlivu činnosti
- výzkumné vzorkování
- **výstupní vzorkování**
- vzorkování úniků
- **osobní vzorkování**

Simulace podmínek užívání, typy používaných simulací

Počet vzorkovacích stanovišť, volba umístění, slepé pokusy, objem odebraného vzduchu

Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě

Pracoviště Ústí nad Orlicí

Jana a Jos. Kovářů 1412, 562 01 Ústí nad Orlicí

www.zu.cz

